

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs VII. De Causis, ex quibus fieri, & admitti possit, & debeat Resignatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

eiusdem Sedis extra Curiam Romanam resignari, etiam ex permutacionis causa, contigerit, ipsi infra mensem negotium universum admissiois vel refectionis resignationis huiusmodi, & si per eos facienda erit, provisionis resignati beneficii juxta Apostolicas & alias Canonicas Sanctiones omnino absolvant. Et qui sic provisus fuerit, intra tres menses à die sibi facta provisionis illam publicet, & possessionem beneficii capiat modo & formâ supradictis; alioquin illis elapsis nulla sit ejus provisio, & beneficium vacare censeatur eo ipso, Ordinariis & aliis prædictis, qui hac, ut eis prescribuntur, non perfecerint, eo casu potestate disponendi de his beneficiis sint eâ vice privati, eorumque dispositio eo casu ad Sedem Apostolicam devoluta existat, aut aliis idoneis ab ipsa Sede duntaxat modo & formâ prædictis concedatur. &c. Unde vides idem tempus observandum in admittendis vel rejiciendis resignationibus factis permutacionis gratiâ. Paris. loc. cit. n. 12. Chok. loc. cit. Item comprehendit hoc decreto Gregoriano quoscunque non solum jure ordinario, sed etiam ratione quorumcumque indulgentiarum & concessarum facultatum habentes potestatem recipiendi resignationes. Paris. n. 8, dicens bonum fuisse, in particulari omnes illas personas exprimi, ut tollerentur lites & dubia, omnesque casus exprimerentur. Item vides, quod, si prædicti intra mensem non admiserint vel rejecerint resignationes, sint privati ex ea vice facultate disponendi de illis beneficiis, & eorum dispositio ad Sedem Apostolicam devoluta existat. Paris. n. 7. Utrum autem intra eundem mensem eadem beneficia sint conferenda, ut sonare videntur verba dictæ constitutionis, non conveniunt AA. Affirmat Paris. cit. n. 7. Chok. loc. cit. Garc. p. 11. c. 3. n. 285. & 337. Negat Barb. loc. cit. eod quod particula Et in dicta constitutione disjungat, ac proinde orationem disparatam faciat, quasi dicat, quod negotium provisionis resignati beneficii juxta Apostolicas & alias Canonicas Sanctiones omnino absolvant, & sic collationis tempus regulari debere juxta dispositionem juris communis, in c. nulla, de concess. præb. ita ut sola admissio & rejectio, in quibus cadere posset fraus, censeatur restricta ad mensem. Porro dictam Gregor. Constitutionem in viridi observantiam esse, & hodie adeo usum receptam, ut non possit allegari, eam in partibus non fuisse publicatam, ait Chok. loc. cit. n. 13. De ea, quantum tangit publicationem, plura inferius.

PARAGRAPHVS VII.

De causis, ex quibus fieri & admitti possit & debeat resignatio.

Quæstio 399. An resignatio ejusque admissio necessario fieri debeat ex causa aliqua?

Respondeo affirmativè. Paris. l. 5. c. 1. n. 2. citans Imol. in loc. cit. 1. de rer. permut. ac dicens esse communem. Corrad. in pr. benef. de benef. l. 5. c. 1. n. 7. dicens, in resignatione beneficii saltem indistinctè requiri causam. Pirrh. ad tit. de renunc. n. 39. dicens, requiri causam justam & legitimam. Engels ad eund. tit. n. 5. dicens, requiri legitimam ac gravem causam; quamvis n. 6. in P. Leuten. Fori Benef. Tom. III.

sine subjungat: cum hodie non sit clericorum penuria, & jure communi non videatur in inferioribus beneficiis specialis aliqua causa desiderata, ideo consuetudo obtinuit, ut etiam sine causa graviore ex libera voluntate resignationes admittantur. Unde etiam ex Zypao in analysi juris Pontificij, hoc tit. n. 1. testatur, Bullam Pij V. in qua resignationum coram Ordinariis faciendarum causa statuuntur, non esse ubique usum receptam. Veruntamen, cum, ut ait Pirrh. loc. cit. si licitum foret unicuique pro libitu & arbitratu suo relinquere seu dimittere beneficia, talis libertas cederet in maximum Ecclesiæ detrimentum, non nisi ex justis causis possint ac debent resignari beneficia. Præterea, cum beneficia clericis semel in titulum concessa sine justa & gravi causa eis auferri nequeant, æquum quoque sit, ut nec ipsi eadem sine justa causa dimittere valeant.

2. Limitanda tamen responsio est: ut licet nulla prorsus appareat causa in resignationibus factis in manibus Papæ, sint nihilominus validæ, cum possit Papa dispensare in his, quæ sunt juris positivi, etiam sine causa, ut habet communis. eoque magis in beneficalibus, in quibus ipse habet plenissimam potestatem. Corrad. loc. cit. n. 10. Idem habet Valent. de benef. l. 3. tit. 18. n. 16. ubi: quantum ad resignationem beneficiorum simplicium, quæ ex consuetudine non requirunt personalem residentiam, coram Papa de stylo & consuetudine recepta nulla videtur requiri causa, quæ ab eo recipitur resignatio simpliciter, & absque causa facta in favorem alicujus, solumque dicitur in supplicatione: cum ex certis & rationabilibus causis animum suum moventibus resignare intendat. &c. Quamvis, ut Corrad. loc. cit. n. 7, hodie in resignationibus, quæ fiunt coram Papa, satis exprimitur causa, cum in supplicatione semper dicatur: habens aliunde, unde vivere possit: & ex parte resignantis causa soler esse affectio, quæ ipse vult obvenire beneficium cognato, vel alteri amico suo.

Quæstio 400. An in dubio rectè presumatur, resignationem factam & admissam cum causa?

Respondeo affirmativè. Corrad. l. 5. c. 1. n. 7. Paris. l. 5. q. 1. n. 3. citans Burrio in c. super hoc, de renunc. n. 5. & ibi communiter AA. Tond. q. benef. p. 3. c. 180. n. 4. in fine. Et quidem primò ex parte resignantis; cum in dubio non presumatur jactatio proprii, l. de indebito. ff. de probat. & ob id non presumitur donatio, ut Mascard. de probat. conclus. 554. cum communi; neque renunciatio, ut idem Mascard. conclus. 1263. Proceditque id multò magis in renunciatione beneficii Ecclesiastici, dati, ut inde vivat beneficiatus. Paris. loc. cit. à n. 9. Unde si reperitur facta renunciatio, presumendum est, ex justa causa eam factam fuisse. Paris. n. 7. Dein ex parte Superioris admittentis resignationem, eod quod is non admisset resignationem, si justa causa eam admittendi non adfuisset. Paris. loc. cit. n. 8. dum talis presumitur princeps, qualis de jure esse debet. Corrad. loc. cit. ex Decio conf. 580. n. 2. & egisse actum, qualiter is legitime geri debebat; adeoque non admisisse sine ulla causa resignationem. Et hæc præcipue, cum resignationes admittuntur per Papam, in quo presumitur causa, etiam si ad sit præjudicium tertii, Corrad. cit. v. 7.

Quaestio 401. An necesse sit in resignatione & illius admissione exprimi causam?

Respondeo primò: Tametsi in supplicationibus resignationum in favorem tam simplicium (hoc est, ubi nulla praeterea apponitur conditio, puta reservandorum fructuum vel pensionum) quam conditionalium apponi solet hæc clausula: *ex certis causis animum suum moventibus*: eam tamen etiam non esse necessariam putat Corrad. *loc. cit. n. 6.* eò quòd resignationes, quæ fiunt in manibus Papæ, non requirant expressionem causæ; cum resignatio ex causa fiat tantum coram Ordinario, qui sine aliqua de expressis in Constitutione Pij V. non potest eam admittere. Porro, quatenus nulla causa specificaretur, sufficere nihilominus expressionem dictorum verborum: *ex certis causis*, ait Corrad. *cit. n. 7.* quod ipsum tamen intelligere videtur de resignatione facta coram Papa.

2. Respondeo secundò: Mutua resignatio, quæ contingit in permutatione, fieri potest exprimendo vel non exprimendo, illam fieri ex causa permutationis, ut Gl. in *clem. 1. de rer. permut. v. ex causa.* Tond. *qq. benef. p. 3. c. 180. n. 2.* quia, si non exprimitur, sufficit illud colligi ex conjecturis, puta præcedentibus gestis & dictis, ut Imol. in *cit. Clem. unicam. n. 7.* Tond. *loc. cit. n. 3.*

Quaestio 402. Quanam in genere sint causa legitima resignandi beneficia?

Respondeo: Quamvis, qualis causa sit legitima & sufficiens ad resignationem concedendam, in genere vix definiiri valeat; cum difficilius admittenda sit resignatio unius beneficii v. g. Episcopatus, aliarumque Prælaturarum curam animarum habentium, Pirrh. *ad tit. de renunc. n. 39.* Item facilius admittenda resignationes litigiosorum beneficiorum, vel in causa dubia amore litis componenda seu concordia: Laym. *ad c. admones. de renunc. n. 2.* Nihilominus tamen in genere dici potest, causam sufficientem peti posse non tantum ex utilitate Ecclesiæ, sed etiam ex utilitate personarum. Tond. *qq. benef. p. 2. c. 4. §. 9. n. 29.* ex Barb. *juris Eccles. l. 3. c. 15. n. 172.* & Riccio *de iur. Curia Neapol. p. 1. decis. 37. n. 5.* sic Laym. in *c. quidam. de renunc. n. 1.* & ex eo Pirrh. *loc. cit. n. 40.* cum communi dicunt, duas esse potissimum renunciationis causas: commodum Ecclesiæ, & salutem propriam. Unde patet per commodum personæ non esse intelligendum commodum aliquod merè temporale, dum Barbof. *loc. cit. n. 97.* ait: *ceterum volens renunciare laboris vitandi gratiâ, vel ambitus, vel avaritia causâ, aut ex alia minus legitima causa, nullatenus est audiendus, juxta c. sicut vir. per tot. q. 1.* Nunc in specie

Quaestio 403. Qua causa requiratur, ut Papa Papatui renunciare possit?

Respondeo nullam; cum ei concessum, ut possit liberè renunciare, *c. 1. de renunc. in 6.* ubi verbum liberè positum remittit hoc ejus voluntati, & excludit causam. Paris. *l. 5. q. 1. n. 13. & 14.* quod credo intelligit ad summum de resignatione valida, non autem etiam de licita. Ad hoc autem, an Papa cogi possit ad renunciandum ex causa aliqua, non respondet Parisius, sed re-

mittit ad Jacobat. *tr. de Concil. l. 9. a. 3. & latissime a. 12. per totum.*

Quaestio 404. Qua requiratur causa in renunciatione Cardinalatus?

Respondeo Paris. *l. 5. q. 2. n. 1.* in hac quaestione nihil scripsisse AA. eò quòd hæc resignatio de raro contingat; ideòque se existimare, remittendum arbitrio Papæ, quæ causa dicatur ad hoc sufficiens.

Quaestio 405. Qua sint causa, ob quas Archiepiscopus, & Episcopus (intellige postquam confirmatus est) possit petere licentiam resignandi, hæc ei concedi, & ejus resignatio admitti?

Respondeo, esse earum sex in *c. nisi cum pridem. de renunc.* expressas: nempe conscientia criminis, debilitas corporis, defectus scientiæ, malitia plebis, grave scandalum, irregularitas. Ex quibus causis Episcopum non tantum posse resignare, sed & debere, quin & à Papa cogi posse ad resignandum, tradunt Paris. *l. 5. q. 4. n. 2. & 3.* citans Hostiens. in *cit. c. nisi.* Jacobat ubi *suprà. n. 25. & c. Pirrh. cit. n. 40.* ubi etiam ex Laym. *qq. canonice de Prælat. elect. q. 120.* ait: dum denum ex his causis unam sufficientem censendam ad concedendam Episcopo renunciationem, si spectatis omnibus, utilitas Ecclesiæ suadeat cessionem seu resignationem, utilisque eà remedium adhiberi non possit. Jam verò examinanda breviter harum causarum singula. Proinde

2. Respondeo secundò: Intelligi crimen non quodcumque, sed tale, propter quod Episcopalis officii executio, etiam post peractam poenitentiam impeditur. Paris. *cit. q. 3. n. 8.* Engels *ad tit. de renunc. n. 6.* Pirrh. *loc. cit. n. 41.* cum communi. Unde in criminibus, de quibus poenitere potest Episcopus remanendo in executione officii sui, non tenetur petere cessionem. Paris. *loc. cit. n. 12.* Talia autem crimina, etiam post peractam poenitentiam, impediunt executionem officii Episcopalis sunt primò ea, quæ in ipsi adeptione Episcopatus commissa, vel etiam præexistente ipsum titulum Episcopatus invalidant; v. g. si quis simoniacè electus vel promotus fuit ad Episcopatum, vel cum excommunicationis, suspensionis, aut irregularitatis impedimento institutus fuit. Laym. in *c. nisi cum pridem. de renunc. §. incerti. n. 5. & in c. innotuit. de elect. n. 10.* Pirrh. *ad tit. de renunc. n. 42.* quamvis, ut patet, dum ob crimen invalidus fuit titulus, dimissio beneficii non sit proprie resignatio. Pirrh. *ibid.* Porro in hoc casu, dum crimen hujusmodi vel defectus tituli notorius est, potest cedere Episcopatu, etiam licentiâ Papæ non requisitâ, eò quòd tunc vinculum nullum extiterit talis cum Ecclesia, adeòque nec opus auctoritate Papæ ad illud dissolvendum. Laym. in *cit. c. nisi. loc. cit.* Pirrh. citans Gl. in *cit. c. nisi. v. sed duntaxat.* Abb. *ibid. n. 5.* Laym. in *qq. can. de elect. q. 174.* Dum verò crimen & defectus tituli occultus mansit, resignare debet in manibus Papæ ad vitandum scandalum, vel ab eo petere revalidationem tituli, per novam scilicet legitimam institutionem. Pirrh. & Laym. *II. cit.* Esse tamen etiam probabile, quòd, dum quis in occulta excommunicatione, suspensione vel irregularitate

fuit

fuit electus vel institutus, sublato postmodum impedimento per eum, qui potestatem habet absolventi vel dispensandi, eo ipso revalidari titulum, ut absque nova electione vel institutione retinere possit beneficium, docet Laym. *loc. cit.* & *Th. mor.* l. 4. tr. 2. c. 15. n. 2. & ex eo Pirrh. *cit.* n. 42. citans insuper Sanch. *de matrim.* l. 8. d. 7. n. 12. Talia quoque sunt crimina, propter quae Episcopus canonicè institutus incurrit poenam depositionis aut suspensionis in perpetuum sine spe relaxationis: quale est crimen Sodomiae, juxta constitutionem Pii V. quae incipit: *cum primum*. Laym. *in cit. c. nisi. loc. cit.* Pirrh. *cit.* n. 42. In quo tamen casu si crimen occultum, ideòque infamiam annexam non habet, confessorius proprius Episcopi eum absolvere poterit juxta Trid. *sess.* 24. c. 6. *junctà declar. S. Congreg. ibid.* ubi: *Episcopo in aliquod tale delictum prolapsio licet ad se absolventum proprium confessorium deputare cum eadem auctoritate, quam ipse potest ex eodem capite in alios sibi subditos exercere*. Laym. & Pirrh. *ll. cit.* Talia denique sunt crimina, quibus annexa est infamia juris, hoc est, quibus ipso jure sive ab ipsa lege, seu canone, vel etiam per sententiam judicis inflicta infamia, quae est, & dicitur infamia juris, ut si Episcopus hostiliter persequatur Cardinalem. *c. felix, de pœnis, in 6.* Laym. Pirrh. *ll. cit.* Secus est in crimine, cui annexa est solum infamia facti, quae incurritur ob quodlibet crimen mortale, per quod hominis existimatio, spectatà conditione personae, graviter laeditur apud viros prudentes; quale v. g. est crimen incestus, adulterii, &c. haec enim infamia per poenitentiam & publicam vitæ emendationem aboleri potest, ideòque per illam non privatur quis dignitate acquisitâ ante depositionem & sententiam judicis, ac proinde neque resignare cogitur. Laym. Pirrh. *ll. cit.* qui posterior citat insuper eundem Laym. *in 99. can. de elect.* q. 174. & *Th. mor.* l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. n. 5. & *Gl. in cit. c. nisi cum pridem. v. duntaxat.*

3. Respondeo tertio: debilitatem corporis, quae causa est justa resignandi Episcopatum, & concedendi ad hoc licentiam, intelligi eam solummodo, per quam impotens redditur ad exequendum officium pastorale, sive ea procedat ex infirmitate (etiam causatâ ex propria culpa & peccato, ut addunt Paris. n. 33. Pirrh. n. 44.) sive ex senio. Paris. l. 5. q. 3. n. 14. *junctio n. 18.* Laym. *ad cit. c. nisi, n. 6.* Pirrh. *loc. cit. n. 43.* Engels *loc. cit.* cum communi. Spectatâ tamen semper utilitate Ecclesiae; siquidem *in cit. c. nisi cum pridem.* Alexand. III. Archiepiscopo urgenti resignandi licentiam, pratendendo senectutem & debilitatem corporis, ob quae ad ferenda onera Ecclesiae insufficientes esset, respondet, existimare se, consultius esse, ut eo tempore Ecclesia ei concessa sub umbra sui nominis ejusdemque auctoritate gubernetur, quam ut alii novo & incognito pastori gubernanda in tanto discrimine committatur; maximè, quia quandoque corporis viribus deficientibus vigor fidei & devotionis non deficit, &c. Et, ut dicitur *ibidem*: interdum non plus hortetur senilis debilitas aliquem cedere, quam moralis maturitas, quae in senibus esse solet, ipsam suadet in suo officio permanere, &c. Et regulatè senes praesumuntur prudentiores juvenibus, & virtutibus excellentiores; utpote qui usu rerum docti prudentiam sibi comparare poterint. *l. si ut certum. & ibi Gl. ff. commod.* Paris. l. 2. n. 58. ac proinde, ut Paris.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

n. 51. senectus quae non impediret in totum executionem officii pastoralis, non praeberet causam justam cedendi. Porro quae sit infirmitas, quae senectus praebens justam causam petendi & concedendi licentiam resignandi Episcopatum, quaeque censetur reddere inhabilem ad regimen Episcopatus, relinquendum judicis seu Superioris arbitrio determinandum. Paris. *loc. cit. n. 32. & 33. junctio n. 56.* Pirrh. *loc. cit. n. 45.* Certè talem causam sufficientem non esse podagram, tradit Pirrh. *loc. cit. n. 45.* ex Fagn. *in cit. c. nisi. n. 51.* testante, sapius denegatam Episcopis licentiam cedendi à S. Congregatione rerum consistorialium. Item Paris. *loc. cit. n. 41. & 42.* dicens: si ea esset justa causa cedendi, pauci remanerent in Episcopatu, cum multi ex Episcopis sint podagrici; subjungens tamen n. 43. inficiari tamen non posse, quin remittendum sit totum negotium arbitrio Papae, etiam ex hoc capite juxta Bald. *in l. 3. in fine c. de servis fugitivis.* De Episcopo verò leproso, habere illum sufficientem causam petendi & impetrandi hanc licentiam, admittit Paris. n. 20. Idem de factio caeco. n. 21. de surdo & muto. n. 25. & 26. De cetero Episcopi senes vel infirmi ob morbum vel senectutem parum utiles Ecclesiae, licet, dum suâ sponte volunt resignare Episcopatum, eorum renunciatio admitti possit, Laym. *cit. n. 6.* Pirrh. *cit. n. 45.* quin &, ut addit Pirrh. quandoque propter Ecclesiae utilitatem admitti debeat, assignata illis congruâ sustentatione ex redditibus Episcopatus suae Ecclesiae, AA. *ijdem*: cogendi tamen non sunt ad resignandum, etsi morbus gravis sit, & incurabilis, vel aetas decrepita. Et si infirmitas vel senectus reddat illos inhabiles ad administrandum sive temporalia, sive spiritualia; sed tunc Vicarius seu Coadjutor illis injungendus, qui ex redditibus Episcopatus alatur. Paris. *loc. cit. n. 44. junctio n. 66.* citans Innoc. *in c. nisi. n. 4.* Abb. *ibid. n. 9.* Laym. Pirrh. *ll. cit.* juxta c. 1. 2. 3. 4. 13. *caus.* 7. q. 11 & c. *ex parte, de clerico agrot.* & *cit. c. nisi.* siquidem quod loquitur de cedere volente, ita ut non ardeat nolentem. Neque enim infirmus vel senex ex sua culpa, sed ex naturae cursu est impotens administrare, ideòque invitatus cogi non debet ad cedendum, ne afflictio addatur afflictio *cit. c. ex parte.* & inhumanum sit, ut is, qui vitam & vires curis & laboribus Ecclesiae impendit, ab ea in senio & infirmitate repellatur, imò injustum, ut, dum molestia corporis irruit, honore suo privetur infirmus. Pirrh. *cit. n. 45.* ex c. 1. *caus.* 7. q. 1. Nihilominus posse Papam ob supremam & absolutam, quam habet in beneficalibus, potestatem disponendi, ex gravi causa Episcopos senes & infirmos, Ecclesiae commodo sic exigente, cogere ad resignandum, tradit Paris. n. 45. & 66. citans Sarnens. *de lit. gratis, in princ.* Pirrh. *cit. n. 45.* Atque haec hucusque dicta habere quoque locum in aliis Ecclesiarum Praelatis, tradit Laym. *loc. cit.* & *de elect.* q. 173. & ex eo Pirrh. quamvis subjungat Laym. *cit. n. 6.* parochis ob causam senii vel infirmitatis diuturnae, propter quam Ecclesiae regendae minus utiles videntur, citius indici posse praecipuum resignandi assignatâ illis pensionem, aut alio beneficio, ex quo se honestè alere queant. argumento *c. tua, de cleric. agrot.*

4. Respondeo quarto: defectus scientiae, tum circa administrationem spiritualium necessariae, tum ad curam temporalium opportuna Episcopo seu Praesuli, ut in utrisque Ecclesiam sibi commif-

nam regat, sufficiens & iusta causa est renunciandi Episcopatus. Paris. *cit. q. 3. n. 67.* citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4. Rebuff. *in pr. cit. de express. resign. in princ.* Fusc. *de visitat. p. 2. c. 28. n. 4.* Abb. *in c. 1. de renunc. notab. 1.* Laym. *ad cit. c. nisi cum pridem.* citans seipsum *in c. qualiter. & c. innotuit. de elect.* Pirrh. *loc. cit. n. 46.* juxta ea, quae expressè habentur *cit. c. nisi.* Etsi autem in pastore eminens scientia meritò desideranda sit, sufficit tamen, & in eo toleratur scientia mediocri seu competens, perfectione charitatis supplente imperfectum scientia; *cit. c. nisi. c. cum nobis olim. de elect.* Paris. *à n. 103. juncto n. 112.* Pirrh. *cit. n. 46.* quòd si tamen Episcopus sufficienter doctus non sit ad administranda spiritalia & temporalia, adhuc eum non obligari ad resignandum, si spes sit, quòd non longo tempore sufficientem scientiam comparare queat, ad quam comparandam omnino tenebitur, si renunciare nolit, habet Paris. *à n. 105.* Pirrh. Laym. *l. ult. cit.* quin & tolerandus Episcopus, seu non compellendus ad resignandum, qui etsi aliàs sufficientem scientiam non habeat, longo tamen usu & rerum experientia didicit ea facere, quae ad officium Episcopale spectant. Pirrh. *loc. cit. ex Paris. n. 109.* citante Abb. *in c. ult. n. 4. de arat. & qual. Hojed. de incompat. p. 1. c. 24. n. 32. & c.* Habendam quoque rationem loci, v. g. civitatis parvae & curae exiguae, aut nullius, v. g. dum sunt sine territorio & absque diocesi, ita ut tunc minus idonei admittantur, & admissi dispensatione tolerentur, ait Paris. *n. 111.* citans Hojed. *ubi ante n. 34.* & Majol. *de irregul. l. 1. c. 32. n. 9.* ac dicens, sic communiter praticari; eò quòd, qui multas literas scit, ad talia loca non accedit; & ut dicitur, causam necessitatis minus idonei admittuntur, ubi idonei requiruntur. De cetero si defectus ille scientiae administrandi spiritalia & temporalia tantus est, ut impediatur executionem pastoralis officii, non solum concedenda est licentia Episcopo petenti & volenti renunciare, sed etiam invitus potest ac debet compelli ad renunciandum, vel deponi. Pirrh. *cit. n. 46.* ex Paris. *cit. q. 3. à n. 83.* citante Hojed. *de incompat. p. 1. c. 24. n. 29.* Holt. *in cit. c. nisi. n. 24. & c.* ac ponderante pro hoc illud Osée, quo uritur Papa *in cit. c. nisi. tu inquit Dominus, scientiam repulisti, & ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi: ac precipue adducente textum c. ult. de citat. & qual. & ibi Abb. n. 1.* qui ex eo colligat, defectum scientiae praestare legitimam causam deponendi aliquem ab Episcopatu, ac doceat practicum probandi, quem illiteratum esse, ut quia nunquam legit librum, non intravit scholas, nec aliquem Doctorem audivit. Adde, quòd talis illiteratus sit irregularis. Paris. *n. 89.* ex Majol. *de irregul. l. 1. c. 32. n. 1.* & collatio ei facta sit ipso jure nulla, juxta dicta aliàs *de elect.*

5. Respondeo quintò: Malitia plebis obedientiam negantis, & insidias parantis Episcopo, non quidem qualibet est sufficiens causa cedendi Episcopatu, & deserendi Ecclesiam; sed ea solum, quae plebs subdita adeò pertinaciter se opponit, & ab eo abhorret, ut Episcopus nequeat quicquam apud illam proficere, quantumcunque conetur eam ad frugem reducere; hoc enim casu quandoque plebi ad tempus cedendum, ejusque pertinacia toleranda, & cum licentia Superioris pastor abscedere potest ad vitandum majus scandalum, ne fortè oves conversae in lupos à vera religione & Ecclesiae unitate prorsus deficiant. Ità ferè habetur

cit. c. nisi. s. propter malitiam. & juxta illud Paris. cit. q. 3. n. 117. Laym. *loc. cit. n. 8.* Pirrh. *loc. cit. n. 47.* Et sic in hoc casu admittitur resignatio, cum enim Episcopus principaliter constituatur, ut gregem sibi subjectum pascat & regat, si munus hoc suum pastorale ob subditorum perveraciam exercere non potest, cessat obligatio officii sui seu cura pastoralis, adeòque deserere gregem suum potest. Paris. *cit. n. 117.* junctis pluribus num. seq. citans quamplurimos, & inter ceteros D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4. & 5. *in corp.*

6. Limitanda tamen haec ita, ut procedant, si totus populus sit pertinax & incorrigibilis, absque spe emendationis sub tali Episcopo (in quo casu debet, & cogi etiam potest renunciare, transfereturque ad aliam Ecclesiam, ubi potest proficere, vel datur ei compensa. Paris. *n. 123.* citans Holt. *in cit. c. nisi.*) nam si permixti malis sunt boni, qui ex Episcopi regimine proficiunt, hi propter malos deserendi non sunt, tunc enim deserere nequiret Episcopus, nisi fortè alius magis proficere possit apud talem populum; tunc enim Superior eum transferre possit. Paris. *à n. 123. juncto n. 127. & 128.* Pirrh. *cit. n. 47.* quin etiam, si totus populus pertinaciter se opponat, & eum abhorreat, si tamen spes sit correctionis & reconciliationis, expectari debet, aliisque adhibenda media, quibus plebs ad obedientiam debitam Episcopo reducatur, priusquam Episcopatu renuncietur, aut ab eo amoveatur. Paris. *n. 128.* & ex eo Pirrh. *loc. cit.* Porro quandonam liceat Episcopo deserere Ecclesiam ob persecutionem, vide fusè tractatum ab eodem Paris. *cit. q. 3. à n. 123.* De cetero hic dicta etiam de parochis, aliisque animarum pastoribus intelligenda sunt; nimirum quòd interdum amovendi seu transferendi sunt, si plebs aut subditi adeò ipsis, quavis culpabiliter, contradicant, aut ab iis abhorreant sine spe reconciliationis. Laym. *in cit. c. nisi. n. 8.*

7. Respondeo sextò: Scandalum grave, quod populus pateretur ex Episcopi alteriusve Praelati praesentia & regimine, dum id aliter vitari aut sedari non potest, sufficiens causa est, ut Episcopus non solum licite possit, sed etiam debeat, & cogi possit renunciare Episcopatu, ut plus honorem proprium quam aeternam subditorum salutem affectare videatur, *cit. c. nisi. s. pro gravi.* & juxta illud Paris. *à n. 153.* Laym. *in cit. c. n. 9.* Pirrh. *loc. cit. n. 48.* qui idipsum quoque procedere ait, etiam si Episcopus ipse non sit in culpa illius scandalum, citans pro hoc Barbof. *in collectan. ad cit. c. nisi. n. 14.* Distingendum tamen inter scandalum pharisaicum, seu ex malitia scandalizatorum ortum, & inter scandalum pusillorum, seu ex ignorantia aut infirmitate ortum, Laym. & Pirrh. *ll. cit.* juxta quod indicatur *cit. c. nisi.* ita ut ob scandalum pusillorum cavendum vel tollendum, si caveri potest sine peccato & periculo salutis aeternae, sapere oporteat aliquem jure sibi competente. Pirrh. Laym. *ll. cit.* & pro eo extinguendo vel cavendo juris praecipua laxentur. Paris. *n. 165.* citatis multis textibus juris, recedaturque à regulis juris, ut Paris. *ibid.* ex Jacobat. *de consil. l. 9. à n. 114.* Redoan. *de simon. c. 3. n. 16.* ob illud quoque vitandum resignandus sit Episcopus. Laym. Pirrh. *ll. cit.* Ob scandalum verò pharisaicum, cum illud plerumque curandum non sit, permittique possit sine peccato, juxta illud Christi *Matth. 15. Sinite illos, quia caeci sunt & dures cororum: resignare*

non cogitur Episcopus, nisi ubi cum pertinaciter malis simul in ruinam trahantur simpliciores, qualiter D. Gregor. Nazian. scandalis & seditionis vitanda gratia, quae ob ejus beneficia exorta, sponte cessit Episcopatu. AA. *idem* *ll. cit.* Monet autem Paris. *n. 176.* quod quoties cogitur Episcopus renunciare scandali tollendi gratia, danda sit ei recompensa, unde possit honeste vivere, citans Feder. de Sents de *permut. benef. n. 40.*

8. Respondeo seprimò: Irregularitas causa est, ob quam Episcopus non solum potest petere cessionem, sed etiam cogi renunciare Episcopatu. Paris. *cit. q. 3. n. 117.* pro primo citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4. Gigg. de *resid. Episcop. c. 17. n. 20.* & *n. 179.* pro secundo citans Abb. in *c. ad supplicationem, n. 8. de renunc.* Jacobat. *tr. de concil. l. 9. a. 3. n. 25. &c.* Laym. *loc. cit. n. 10.* Pirrh. *loc. cit. n. 49.* juxta expressum textum *cit. n. nisi.* quia Episcopus, ut *ibid.* dicitur, irregularis non potest exercere ea, quae sunt ordinis & officii Episcopalis; & quamvis superveniens post collatum beneficium irregularitas quaecunque non inducat privationem beneficii ipso jure. Paris. *n. 182.* citans Felin. in *c. inquisitionis, de accusat. Navar. in c. si quando, de rescrip. except. 10. n. 12.* & in *Man. c. 27. n. 250.* potest tamen ob irregularitatem privari. Paris. *n. 183.* citans Jo. And. Innoc. Cardin. in *c. cum in nostris, de concess. preb. & consequenter cogi ad renunciandum, Paris. n. 185.* citans D. Tho. *ubi ante, &c.* Porro procedit responsio, dum irregularitas est indispensabilis, seu talis, in qua Papa ordinariè dispensare non solet: v. g. si sit bigamus, seu qui duas uxores, vel unam viduam uxorem habuit. Laym. Pirrh. *ll. cit.* secus si irregularitas est dispensabilis v. g. defectus natalium; tunc enim Episcopus, licet non poterit (id est, non debuerit) defectum illum subterfere, si tamen & culpa latet (contracta nimirum per hoc, quod defectum illum tempore promotionis tacuit) & causa, id est, ipsa irregularitas, adeoque v. g. defectus natalium est occultus, non expedit, seu non debet ei licentia renunciandi concedi, sed potest (seu magis expedit, seu potius debet) cum eo, qui alias laudabiliter suum implevit officium (injunctà ei competente penitentià) dispensari propter Ecclesiae utilitatem; ita tamen ut cum nothis seu spuris, qui ex adulterio, vel alio damnato coitu nati sunt, vel cum Manzeribus, id est, qui ex scorto nati sunt, & vulgo quæstiti appellantur, quorum pater ignoratur, difficilius dispensetur, & facilius cum naturalibus, qui ex concubina seu simplice fornicatione nati sunt. *cit. c. nisi. §. persona vero,* & juxta illud Laym. *ad cit. §. Pirrh. cit. n. 46.* citans Gl. *ibid. v. causa.* & Abb. *n. 20.* Similiter Papa dispensabit, seu dispensare solet cum eo, qui ex delicto, v. g. homicidio occulto contraxit irregularitatem, & Episcopus factus est; non item, si delictum publicum seu notorium sit. Pirrh. *loc. cit.* Laym. *loc. cit.* & Th. *mor. l. 4. tr. 5. p. 5. c. 9.* & de *elect. Pralat. q. 176.* juxta Tridentinum *sess. 24. c. 6.*

Questio 406. An ex aliis causis præter sex illas jam expositas Episcopus possit Episcopatum resignare?

Respondeo negativam teneri apud Paris. *cit. q. 3. n. 201.* ab Host. in *cit. c. nisi cum pridem. n. 78.* Butrio *ibid. n. 5.* Fusc. de *visitat. p. 2. c. 28. n. 1.* Redoan. de *simon. p. 2. c. 13. n. 11.* Gigg. de *resid.*

Episcop. c. 17. n. 12. quibus accedit Laym. in *cit. c. nisi. §. verum.* Affirmativam teneri & dici veriorum, modò causa sit honesta & utilis, à Paris. *n. 203.* Pirrh. *loc. cit. n. 50.* probabilem dicit, quamvis in fine *hujus num.* addat, DD. tenere tanquam communiorem, quòd præter sex illas causas allatas non sit alia causa resignationis faciendæ vel concedendæ Episcopis, eò quòd, si quæ alia causa occurrant, videantur ad illas sex in jure expressas commòdè revocari posse, & hoc velle videantur AA. pro contraria citati. & *n. 51.* si Episcopus nullam ex dictis, vel quæ ad illas revocari possit, causam allegare valeat, non potest petere licentiam cedendi, sed Episcopale officium retinere debet; cum perpetuo matrimonii vinculo Ecclesie suæ sit obligatus. Affirmativam ex eo probat Paris. *cit. n. 203.* ex finalibus verbis citati textus. *c. nisi. quia verò in postulando cedendi licentiam institisti, tibi te duximus relinquendum, ut distinctis causis, propter quas cedere oporteat, si propter aliquam causam utilem & honestam in hujusmodi proposito perseveras, de licentia nostra cedas, alioquin cedendi licentiam auctoritate Apostolica tibi scias penitus esse interdictum, &c.* Neque ob stare videtur, quòd Papa in *cit. textu* permittat: *Verum si propter alias causas cessionem affectes, non est in hoc tibi postulanti favendum, cum hujusmodi postulatio videatur non esse discreta, &c.* eò quòd ea intelligenda solum de causis non justis nec honestis, sed indiscretis & illegitimis, cum in fine textus excipiatur causa justa & honesta, & sequentia declarent præcedentia. Paris. *n. 205.* & ex eo Pirrh. *cit. n. 50.* Neque etiam ob stare videtur, quòd sex solum causæ resignandi Episcopatu sunt assignatæ; nam cum hic videantur referri solum casus aliquot, tanquam qui frequentius occurrant, non excluduntur aliæ omnes causæ honestæ & utiles. Paris. *n. 207.* Pirrh. *loc. cit.* Adde, quòd inclusio unius non sit exclusio alterius, præcipuè, dum casus exclusus includitur alià viâ, uti sit in præteute per dicta verba finalia citati textus. Paris. *n. 206.* Verum, quæ sit causa utilis & honesta, debere remitti arbitrio judicis, ait Paris. *n. 208.* ex Nav. in *commentar. 4. de regular. n. 36.* Unde

Questio 407. in specier. An intemperies aeris & caliditas sit causa justa & honesta resignandi Episcopatum?

Respondeo affirmativè; si exinde incuratur periculum vitæ. *c. ad supplicationem de renunc. junctà Gl. v. morari.* Pirrh. *cit. n. 50.* Paris. *cit. q. 3. n. 244.* citans Host. in *cit. c. ad supplicat. in princ.* Redoan. de *simon. p. 2. c. 13. n. 11.* Rebuff. in *pr. cit. de resign. expres. n. 2.* & multa huc congerens: ut quòd aeris intemperies sit justa causa non morandi in aliquo loco juxta Barth. excuset à residentia juxta Felin. in *c. accedens. il secundo. ut lite contest. n. 11.* Fusc. de *visitat. l. 2. c. 28. n. 9.* excuset citatum, tanquam locus non sit securus, ut Felin. *ubi ante n. 2.* excuset à cursu præscriptionis, ut Felin. in *c. cum non liceat. de prescrip. col. 6. &c.* Porro declarat hanc responsonem *n. 252.* si hujusmodi intemperies aeris sit in tota diocesi.

Questio 408. An inimicitia capitales, quas Episcopus in suo Episcopatu habet, sint sufficiens causa resignandi Episcopatum?

Respondeo affirmativè. Pirrh. *cit. n. 50.* Paris. *cit. q. 3. n. 253.* citans Fusc. *ubi ante n. 8.* Abb.

in c. ad supplicat. de renunc. n. 1. Butrium n. 2. Gl. v. morari. & ad hoc probandum congerens ferè eadem, quæ pro respons. præced. Quæ autem dicendæ sint inimicitia capitales, remittendum arbitrio iudicis ait, n. 258. Et inimicitias non præsumi, cum sint facti, facta autem non præsumantur, nisi probentur. Paris. n. 259. ac modos omnes probandi inimicitias deduci à Mascard, de probat. conclus. 368. per tot. Ampliatur responsio ab eodem Paris. n. 263. ut etiam procedat, si Episcopus non potest tutè sine mortis periculo ad Episcopatum accedere, eò quòd hæc sit iusta causa non residendi. citat pro hoc Abb. & Butrium ubi antè. Item, ut procedat, si tunc iusta causa resignandi Episcopatum, dum Episcopus premitur tyrannide tyrannorum, juxta eundem Paris. n. 264. citantem pro hoc c. 1. de renunc. & ibi. Hoff. n. 3. Quod ipsum tamen rectè limitat n. 265. quoties per alium possit saluti subditorum provideri, ut D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 5.

Questio 409. An sit sufficiens causa resignandi Episcopatum ratio inspirationis divinæ, humilitatis & melioris vitæ, ac præcipue vitæ contemplativæ?

1. **R**espondeo ad primum negativè. Pirrh. loc. cit. n. 51. Paris. cit. q. 3. n. 227. juxta cit. c. nisi, ubi dicit Papa: Tu quomodo scis, quòd talis inspiratio sit cælestis, nimirum quæ à caritate & procuranda salute proximi, ad quam Episcopus est obligatus, avertit?

2. Respondeo ad secundum quoque negativè. AA. ijdem ll. cit. sic enim dicitur quoque cit. c. nisi, quòd si forsitan humilitatis causâ de culmine queris pontificali descendere, eo ipso videris malè erigere cervicem, quòd te nimis in resignandi proposito exhibeas pertinacem: quia tunc veram humilitatem custodias, cum & per eam locum sublimem fugies, & per obedientiam non dimittas. &c. & humilitas, quæ contra obedientiam erigitur, superbia est, ut Butrio apud Fagn. in cit. c. nisi. n. 12.

3. Respondeo ad tertium negativè. Pirrh. loc. cit. ex eod. c. nisi, ubi: quantumcumque autem quis fulgeat virtutibus, si caritatem (quæ maximè exercetur in Episcopali munere) non habeat, nihil habere censetur.

4. Respondeo ad quartum etiam negativè; nam, ut dicitur eod. c. nisi, licet vitæ contemplativa sit magis secunda & suavis, activa tamen magis fructifera & utilis est: quòd si vitæ contemplativa cum activa conjungatur, uti fit in statu Episcopali, præstantior est & perfectior exemplo Moylis, qui modò in montem ascendens gloriam Domini specularus est, modò verò descendens in castra, necessitatibus populi providit. Ideoque facilius conceditur, ut monachus seu contemplativus ad Prælaturam, videlicet Episcopatum ascendat, quàm ut præsul ad monachatum descendat, Pirrh. cit. n. 51. Laym. cit. c. nisi. n. 11.

Questio 410. An igitur non sit iusta causa resignandi Episcopatum ingressus religionis approbata, ut in ea securus propriae salutis vacetur?

1. **R**espondeo negativè. Paris. cit. q. 3. n. 233. citans Abb. in cit. c. nisi. n. 30. & 20. D. Tho. 2. 2. q. ult. a. 3. Majol. de irregul. l. 3. c. 6. n. 31. &c. Pirrh. ad cit. de renunc. n. 52. Less. de just. l. 2. c. 4 t.

n. 24. Laym. ad cit. c. nisi. n. 2. argumento c. suggestum. 7. q. 1. & cit. c. nisi. ubi dicitur: Facilius indulgetur, ut monachus ad presulatum ascendat, quàm præsul ad monachatum descendat. Item: si in hujusmodi cessione frugem melioris vitæ tibi promittis, scire debes non esse sanctificatio in utero (intellige Ieremiam) sanctiorem. Ex quibus satis colligitur, quòd ille Archiepiscopus volebat fieri monachus, & scripsit pro licentia; Innocentius III. autem illam denegat resciscens, postulationem non videri discretam. Paris. n. 233. Ratio etiam est, quòd melius sit, ut quis, postquam statum Episcopalem suscepit, seque obligavit ad suam subditorumque salutem procurandam, in eo statu perseveret, quamdiu muneri Episcopali satisfacere, & Ecclesiæ utiliter servire potest. Paris. n. 234. Laym. cit. n. 2. Pirrh. loc. cit. ex D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4. ad 1. quin & cum licitum non sit, de statu perfectiore (qualis est status Episcopalis respectu status religionis, ut D. Tho. loc. cit. a. 1. ad 2.) transire ad statum minus perfectum, quamdiu potest ea, quæ sunt status perfectioris, exequi; hoc enim esset retrosciscere, non licet Episcopo à statu Episcopali transire ad statum religionis, nisi alia subit causa, non secus ac licitum non est à statu religionis transire ad sæculum, aut à strictiore ad laxiorem religionem. Pirrh. loc. cit. Quòd si verò Episcopus non potest amplius utiliter præesse gregi suo, melius erit, petita licentiâ, Episcopatum deserere, & propriae salutis vacare. Paris. n. 240. Laym. Pirrh. ll. cit. juxta cit. c. nisi, ubi dicitur: modò proficere illis possis, etsi non omnibus, tamen multis. & D. Tho. l. cit. a. 4. ad 1. quin & ab Episcopatu transire poterit ad statum monachalem propter delictum & irregularitatem. Paris. n. 241. quod ipsum tamen intelligendum juxta dicta q. præced. vel etiam de delicto, ob quod depositus fuit ab Episcopatu, & detrusus in monasterium ad agendam penitentiam; in quo casu etiam ad Episcopatum redire non potest, juxta c. hoc nequaquam. 7. q. 1. & ibi Gl. v. alterius. Pirrh. loc. cit. Paris. n. 241. & 242.

2. Atque ex his sequitur primò, professionem religionis factam ab Episcopo sine licentiâ Papæ, nullâ aliâ causâ cogente, quàm studio propriae salutis, esse irritam, Laym. l. c. n. 3. citans Valent. to. 3. d. 10. q. 3. p. 4. Pirrh. cit. n. 53. eò quòd, ut iidem AA. Deus non acceptet professionem, quæ fit contra prohibitionem Ecclesiæ prohibentis, ne Episcopus Ecclesiæ cui obligatus est, deserat sine venia Papæ. Valida tamen erit professio, si Episcopus id egerit cum licentiâ Papæ, quamvis hic malè agat concedendo ex ista tantum causa Episcopo hanc licentiam, Laym. loc. cit. citans Suar. To. 3. de relig. l. 1. c. 20. n. 7. & ex eo Pirrh.

3. Sequitur secundò, votum Episcopi, qui adhuc præesse potest utiliter Ecclesiæ, voventis ingressum religionis, ut propriae salutis melius vacare possit; esse omnino irritum, eò quòd votum esse debeat de meliore bono, & de eo, quod Deo gratum est, profiteri verò religionem sit minus bonum, quàm officium Episcopale in eo, qui suscepto Episcopatu se obligavit Ecclesiæ, & ei adhuc utiliter præesse potest. Laym. loc. cit. n. 4. citans D. Th. ubi supra a. 5. ubi: quòd Episcopus, qui Ecclesiæ adhuc utilis est, retrocederet seu descenderet à perfectione, si religionem ingredi veller: Item Valent. ubi supra. Sor. de just. l. 10. q. 2. a. 4. Sed neque in tantum adhuc valere tale votum, in quantum talis eo edito obligatur ad aperendum hoc

hoc suum votum Papæ, petendamque ab eo licentiam, quæ denegatæ demum evadat liber à voto, tradunt iidem Pirrh. & Laym. *ll. cit.* ed quod talis Episcopus frustra peteret talem licentiam cedendi Episcopatu, ut ingredi posset religionem, utpote quam Papa non concederet, neque secundum Canones concedere posset, nisi alia legitima causa adsit, ob quam consultum, ut Episcopatum deserat, contra Suar. *no. 1. de relig. l. 3. de voto. q. 1.* Azor. *p. 1. l. II. c. 16. q. 2.* Sanch. *to. 1. de relig. l. 4. c. 25. n. 26.* & alios apud Laym. ad quos accedit Lessi, de just. *l. 2. c. 41. n. 25.* ubi: si Episcopus voveret religionem, votum non foret invalidum, quia fieri potest, ut id ipsi & Ecclesiæ sit melius; ergo tenetur Papæ aperire suum votum, & copiam id exequendi petere; nam sub conditione, si Papa consenserit, censetur factum; unde etiam implicite vovit eidem proponere, alioqui non serium, sed illusorium esset votum, &c. Idque videtur valde probabile, quod nimirum tenetur suum votum exponere Papæ, non quidem ad petendam licentiam, dum is iudicat eum adhuc utilem Ecclesiæ, sed ad hoc, ut is hoc ipsum disjudicet, expensis omnibus, num sit adhuc utilis nunc. Pro distinctione tamen serviet, quod tradit Hurtad. *de resident. l. 2. resolut. 13. à n. 21.* ubi: qui votum fecit religionis, exprimens conditionem, si Papa dispensaverit, prudenter & timorata iudicat, causas, quas habet, ad ingrediendum religionem, non esse sufficientes, ut Papa dispenseret, & licentiam concedat; atque idem iudicent viri timorata conscientia, non tenetur petere licentiam à Papa, sed semper manet votum conditionatum, quousque superveniat causa, quæ prudenter iudicetur sufficiens ad dispensandum. De cetero aliud est cum eo, qui ante susceptum Episcopatum voverat ingredi religionem, & postea, non impleto hoc voto, factus est Episcopus; tenetur enim is resignare Episcopatum, & votum implere, juxta *c. per tuas, de voto.* non exinde, quod status religionis perfectior sit Episcopali, sed quia votum prius Deo factum; cum posset, & ei, qui illud ediderat, expediret, implendum, & hoc ipsum Deo gratius; etsi enim status Episcopalis perfectior religioso, id tamen ex eo est, quod supponat & requirat in eo perfectionem, qui illum suscipit; non autem, quod ad perfectionis consecutionem multum conferat sicut status religiosus, ut D. Tho. *2. 2. q. 186. a. 1. ad 3. & a. 2. ad 1.* adeoque melius est, Deoque gratius, ut quis ante suspensionem Episcopatus ingrediatur religionem, in qua proficere potest, quam ut Episcopatum suscipiat, seclusa necessitate Ecclesiæ; & per consequens votum valet, nec commutari potest in suspensionem Episcopatus: uti contra editum post suspensionem Episcopatus non valet votum tale, quia vovens ob impedimentum satisfaciendi officio Episcopali inhabilis factus ad ingrediendam religionem, nisi prius à Papa absolvatur à vinculo, quo obstrictus Ecclesiæ. Ità ferè Pirrh. *cit. n. 53.* & Laym. *n. 4.* remittens ad Suar. *to. 3. de relig. l. 1. c. 19. & 20.*

Item de elect. Pralat.

q. 173.

*****
* * *

Questio 411. Ex quibus causis Pralati alii- que constituti in dignitatibus Episcopali inferioribus, & curati, vel etiam habentes beneficia merè simplicia admitti possint & soleant in Curia ad resignandum sua beneficia?

Respondeo primò, ob easdem causas, ob quas conceditur resignatio Episcopatum, resignari potest qualibet dignitas Ecclesiastica & quodlibet beneficium curatum. Paris. *l. 5. q. 4. n. 1.* citans Redoan. *tr. de simon. p. 2. c. 13. n. 11.* Rebuff. *in pr. tit. de resign. express.* Pirrh. *ad tit. de renunc. n. 54.* Tamb. *de jure Abb. to. 1. d. 13. q. 1. à n. 10.* loquens in specie de Abbatibus, similibusque Pralaturis regularibus, & ordine singularis prædictas causas illi applicans. Laym. *ad cit. c. nisi cum pridem. de renunc. n. 6.* causam senii & infirmitatis applicans alius Pralatis Ecclesiarum & Parochis, & n. 3. causam illam malitiæ plebis parochi. Et ratio est, quod, cum difficilius concedatur resignatio seu cessio Episcopis, utpote arctiori vinculo alligatis Ecclesiæ, quam alius Pralatis aut animarum curatoribus, necessariò sequitur, facilius eam ob easdem causas concedi istis inferioribus. Unde etiam si ex causâ renunciandi quoad inferiores Pralatos & animarum curatores non fiat in jure expressè, sicut quoad Episcopos, quia tamen militat eadem ratio in his quoque, eadem quoque causæ in iis locum habent. Paris. *loc. cit. à n. 20.* Pirrh. *loc. cit.*

2. Respondeo secundò, quin & hodie in Curia Romana reuanciaciones harum inferiorum dignitatum & beneficiorum curatorum passim admitti ex longè levioribus causis, tradunt Paris. *loc. cit. n. 15.* Pirrh. *n. 54.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 19. q. 4. in fine.* Et in specie curatorum resignaciones admitti etiam in favorem cum reservatione pensionis, vel absque ea, si curatus servierit Ecclesiæ per annos aliquot, nec aliam solere requiri causam, etsi, si alia quoque causa adsit & exprimat, admittantur facilius, ait Paris. *cit. n. 15.* quin & sufficere ferè causam, ut beneficium dimissum alteri, in cuius favorem dimittitur, conferatur, ex Azor. *loc. cit.* tradit Pirrh. *loc. cit.* Dum autem resignantur simpliciter in Curia, vix singularem causam requiri, satis indicat Paris. *loc. cit.*

Respondeo tertio: Quidquid de jure dici possit, de stylo & consuetudine recepta resignatio beneficiorum simplicium, residentiam non requirunt facta in Curia seu coram Papa specialem causam non requirit, sed simpliciter ea recipitur, uti & resignatio eorum in favorem alicujus, & sic ad vota resignantium admittitur, etsi in supplicatione dicatur: *ex causis certis animum suum moventibus: resignare intendat.* Paris. *l. 5. q. 5. à n. 3.* & ex parte resignantis in favorem sufficit, & esse solet causa affectio, quæ quis consanguineo vel amico suo, aut alteri bene vult. Paris. *ibid. n. 6.* citans Rebuff. *in pr. tit. de resign. express.* Pirrh. & Azor. *ll. cit.*

Questio 412. Ex quibus causis resignaciones beneficiorum fieri possint extra Curiam Romanam coram Ordinariis?

Respondeo primò: Renunciatio simplex (quæ sola, ut dictum de jure communi coram Ordinariis

dinarius fieri potest) facta coram ipsidem requirit causam. Paris. l. 5. q. 6. n. 1.

2. Respondeo secundò: expressa in *cit. c. nisi*, quòd resignationes Episcoporum valent, & locum quoque habent in resignationibus factis coram Ordinariis. Sic enim expressè Pius V. in constit. sua: *quanta Ecclesia, de dato Anno 1568. 1. April.* ubi, postquam plures retulisset causas, ob quas Ordinarii recipere possunt resignationes, inquit: *denique in causis positis in Constitut. Innoc. III. nempe in cit. c. nisi cum pridem.* Paris. l. 5. q. 3. n. 1. in fine, præter quas causas aliquor alias ibidem exprimit.

3. Respondeo tertio in specie, causas in dicta Constitut. Pii V. expressas esse sequentes: Prima, si beneficiatus est senio confectus: quinam autem senio confecti censendi sint, in ordine ad hunc effectum, remittendum iudicis arbitrio, spectatà personarum qualitate & complexione. Paris. *cit. q. 6. n. 7.* Castrop. *de benef. d. 6. p. 2. §. 1. n. 6.* Azor *p. 2. l. 7. c. 19. q. 5.* Pirrh. *loc. cit. n. 55.* Barbof. *juris Ecclesi. l. 3. c. 15. n. 100.* Secunda, si utatur quis incommoda valetudine, seu sit valetudinarius, quod item relinquendum iudicis seu Ordinarii arbitrio. Barbof. *loc. cit. n. 101.* Castrop. Azor. *ll. cit.* Paris. *loc. cit. n. 12.* citans Menoch. *de arbit. casu 60. n. 5.* & alios plures, ac dicens: prudentem igitur Ordinarium sumpturam conjecturam, quòd beneficiatus aliquo modo corporis habitu & affectu malè valeat, & sapius aut semper ægrotet, ut non possit muneri sibi injuncto satisfacere. Tertia, si corpore impeditus, ita ut non possit commodè præstare id, ad quod ratione beneficii tenetur, ut si leprà, paralyfi, morbo gallico, vel comitiali, aliòve contagioso vel periculoso laboret. Paris. *an. 14.* Azor, Pirrh. Castrop. *ll. cit.* Barbof. *n. 102.* idem ex Parisio dicens de lunatico, apoplectico, producente ulcera per corpus, habente tremulas manus, vel chiramam continuam. Quarta, si sit corpore vitiatus, v. g. cæcus, claudus, mutus, surdus, aliòve habens corporis membrum abscessum, contractum, deformatum. Unde, ut Castrop. promoveri non potest ad ordines. Lege enim divinà, nimirum *Levit. 21.* (qui etiam locus insertus est *c. hinc etiam d. 49.*) cautum est, ne Ecclesiis serviant corpore vitiati, quales sunt isti. Paris. *n. 33.* tales enim (inter quos & deformiter gibbosos numerat, Paris. *n. 52.* & ex eo Barbof. *n. 103.* idem dicens de habente manum mutilam, vel manus ad utendum inefficaces) cum non possint promoveri, & promoti non possint ministrare, ut habetur *in tit. de corpore vitiato*, per consequens habere nequeunt beneficium; & sic superveniente tali vitio corporis meritò ad resignandum, quæ habent beneficia, admitti possunt. Paris. *n. 54.* Quinta, si sit obnoxius crimini, ob quod privari possit beneficium. Paris. *n. 57.* eundo per istiusmodi crimina, de quibus Barbof. ait *n. 104.* quòd inquisitione pendente, etiam post receptas probationes, & conclusum in causa, imò & pendente appellatione à sententia privationis, possint resignari coram Ordinario, juxta dicta à nobis suprà. Sexta, si censuris Ecclesiasticis irretitus, quibus non ita facilè possit absolvi. Castrop. *loc. cit.* Paris. *an. 67.* eundo pariter per singulas censurarum species. Septima, si nequeat, aut non debeat Ecclesiæ aut beneficio deservire, puta quia dæmoniacus (utpote qui perpetuò ab ordinum susceptione excluditur, *c. communiter*,

d. 33. Paris. *n. 94.*) bannitus seu regulatus, illiteratus, aut aliter irregularis. Paris. *n. 98.* vel si turpiter cum scandalo seu offensione aliorum vivat; etsi enim talis possit, non tamen debet servire in Ecclesia ob scandalosam vitam. Paris. *n. 101.* quòd spectant, qui, etsi non vivant scandalosè, in ipso tamen servitio Ecclesiæ, ad quod obligati sunt, dant scandalum, puta quia lunatici, vel quia ob languorem stomachi patiuntur identidem vomitum. Paris. *n. 103.* citans D. Tho. *3. p. q. 82. a. ult. ad 3.* Majol. *de irregul. l. 2. c. 26.* Octava, si quis duo vel plura beneficia, etiam simplicia, quorum unum sufficit ad sustentationem, obtinet, cum tunc uno eorum regulariter debeat esse contentus. Azor, Pirrh. Castrop. *ll. cit.* Nona, si beneficiatus ad aliud beneficium sufficiens ad sui sustentationem promoveatur, maxime si id cum præhabito est incomparabile; cum tunc ex necessitate debeat prius dimittere. AA. *iidem.* Decima, si religionem ingressus est, aut matrimonium contracturus, resignationem illius ex hac causa recipere potest Ordinarius, modò resignans id statim exequatur. AA. *iidem* Paris. *an. 167.* in quo casu statim à contracto matrimonio conferri poterit beneficium; in ingrediente verò religionem expectandum usque dum professio emissã, Castrop. *loc. cit.* Undecima, si quis ob capitales inimicitias nequit, aut non audeat residere in loco beneficii, puta exigentis residentiam. AA. *idem.* *ll. cit.*

Questio 413. An, & quid præter has causas, ex quibus Ordinarii recipere possunt renunciationes, eisdem observandum vi dictæ Constitut. Pij V.

1. Respondeo: Debere illos observare binas sequentes condiciones. Primò, ut dispiciant, num resignaturus in sacris constitutus habeat aliunde, unde commodè vivat; quia in casu, ubi non habet resignaturus aliunde, unde vivat, non possunt recipere illius resignationem. Paris. *an. 173.* Pirrh. *n. 56.* Castrop. *loc. cit. n. 7.* C. de Luc. *de benef. d. 37. n. 14.* Secus est, dum resignaturus est in minoribus tantum Ordinibus, Paris. *n. 178.* Limitanda insuper responsio, ut opus non sit in receptione resignationis in hoc inquirere, dum resignatio sit causã ingrediendi religionem; ingressurus enim religionem resignare potest, etsi non habeat aliunde, unde vivat. Paris. *cit. q. 6. n. 182.* Et hæc exceptio, quã in dicta Constitut. Pij V. excipitur casus ingressuri religionem, nempe ut in eo casu opus non sit recepto resignationem illius inquirere in competentiam aliunde vivendi, non extenditur ad casum contracturi matrimonium; cum constitutus in sacris nequeat contrahere matrimonium, constitutus verò in minoribus resignare possit, etsi non habeat aliàs unde vivat. Paris. *n. 184.* contra Fusc. *de visitat. l. 2. c. 28. n. 19.* Atque ita hæc unica exceptio à dicto onere inquirendi posita in Constitut. Pij V. firmat regulam in ceteris casibus non exceptuatis, sive quòd, dum ex aliis causis recipitur resignatio, inquirere prius necesse sit in dictam competentiam vivendi. Paris. *n. 186.*

2. Alterum observandum recipientibus resignationem est, ut resignata coram se beneficia non conferant suis aut resignantium consanguineis, affinis, familiaribus, &c. de quo suprà.

Questio 414. An dictæ causæ & conditiones servanda quoque sint in receptione resignationum factarum per mutationis gratiã

Respondeo negativè. Castrop. de benef. d. 8. p. 2. §. 1. n. 8. Azor cit. q. 5. in fine. Fusc. de visitat. l. 2. c. 23. n. 12. contra Paris. cit. q. 6. n. 231 dicentem, se de hoc dubitare, & vidisse dubitari, eò quòd Pius V. in constit. sua q. 1. suspendat facultates Ordinariorum recipiendi resignationes & per mutationes beneficiorum, donec detur modus; in dicta autem constit. quanta Ecclesie. præscribat hunc modum, nimirum, ne sine causis à se ibi expressis fiat hæc receptio. Verùm ratio est in oppositum, quòd nimirum cesset in per mutationem receptio ratio, ob quam emanavit dicta constitutio, dum in per mutatione locus non est fraudi, sicut in resignatione simplici, cùm per mutatio beneficiorum reciprocam beneficium resignationem contineat, eaque de causa in dicta Pij V. constit. expressè permittuntur per mutationes beneficiorum fieri juxta canonicas sanctiones & Apostolicas constitutiones, seu juris communis dispositionem. Castrop. loc. cit. Azor loc. cit.

Questio 415. An, si Ordinarius admittat de cetero resignationes simplices absque ulla earum causarum in dicta Constit. Pij V. expressarum, resignatio sit nulla, & recipiens incurrat penas in dicta Constit. expressas?

Respondeo ad primum affirmativè. Paris. cit. q. 6. n. 225. citans Fusc. ubi ante n. 26. Castrop. loc. cit. n. 7. Pirib. cit. n. 56. Azor loc. cit. eò quòd in Constit. illa Pij V. habeatur decretum irritans expressum his verbis: quod si secus, ac etiam quidquid præter vel contra formam prædictarum fuerit à quo unquam temerè attentatum, id totum ex tunc vires & effectum decernimus non habere, &c. Extenditque hoc ipsum Paris. n. 230. ad receptores resignationum etiam ignorantes prædictam constitutionem, quia decretum irritans etiam ignorantes respectu nullitatis actus. Ex quibus à fortiori sequitur, nullam esse resignationem, quæ sit non solum sine causa expressa in dicta constitutione, verùm etiam absque omni alia legitima causa, puta laboris vitandi gratiã, vel ambitus aut avaritiæ causã, idque etiam dicatur, istam Pij V. Constit. hodie non esse in isto rigore in usu, quin absque graviore causa resignationes simplices maxime simplicium ab Ordinariis admitti possint & soleant. De quo vide dicta q. 1. hujus §. & mox q. seq. dicenda.

Questio 416. An præscindendo etiam à dicta Constitutione Pij V. licitè & validè resignari possit beneficium vel dignitas, ut aliud pinguius obtineatur?

Respondeo ad primum negativè, sistendo nimirum in hoc motivo. Navar. de redditib. q. 1. monito 5. ubi sic ait: Moneo, ne nescire Episcopi & Ecclesiarum parochialium Rectores à peccato excusare, qui honestum victum in terris salutaribus habentes, sine necessitate aut utilitate publica relinquere sua beneficia student, eò solum, quòd minores sint redditus, & capiant alia, eò solum, quòd sint majores, &c.

Hanc Navarri doctrinam valde se approbare ait Hurtad. de congrua sustent. Ecclesiasticor. l. 2. resolut. 1. subresolut. 17. n. 199. & n. 206. ubi inquit si hujusmodi mutationes sint & translationes, sollicitantibus ipsis Episcopis, ut ad majorem Ecclesiam transferantur, propter ejus fructuum pinguedinem abundantiorè habeant congruam, & sic majore cum pompa & ostentatione vivant, & hic sistat motivum, existimo illicitum esse. Et ita expressè D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 1. in corp. in quem locum Cajetanus §. ad hoc dicitur. sic habet: Si motivum ulterius non progrediatur, existimo, esse peccatum mortale ex genere suo; nam, si finis appetentis est major, & abundantia temporalium postponit finem Episcopatus, & beneficium curati bonis istis temporalibus, quæ in se sunt media ad finem illum consequendum. Si verò bona temporalia abundantiora, major dignitas & honor, sunt finis appetentis non appetentis, etsi sit illicitum, non tamen est mortale secundum genus suum, ex eo, quòd talis appetitus comparatur secum recititudinem voluntatis aliorum in Episcopatu inventorum: v. g. moveretur quis ad appetitum Episcopatus aut majoris ratione bonorum circumstantium, ut scilicet habeat sufficientiam temporalium & honorem; verumtamen, cùm hoc intendit facere, debitum suum circa curam animarum & distributionem bonorum tam Ecclesie, quam pauperibus, non intendit uti Episcopatu, aut majori ad finem temporalium, sed quantum sibi conceditur, portione sua & debito sibi honore, & hujusmodi ad laudem Dei; in hoc appetitu ex hoc capite ego nullam video deformitatem mortalem propter dictam rationem, & propterea puto, auctorem (D. Thomam) dixisse illicitum, & non dixisse mortale. Et confirmatur; quia neque avaritia, neque ambitio sunt peccata mortalia, quando deest materia injusta, aut finis ultimus non ponitur in pecunia seu honore; in hoc enim casu non ponitur finis ultimus in hujusmodi, nec in justitia ex parte materia appetita. Ita Cajetanus; quibus subjungit ipse Hurtad. n. 209. Caveant ergo Episcopi & curati, ne dum zelo bono se moveri putant, dum altiora petunt & pinguiora, ambitione & cupiditate seducantur. & n. 20. concludit: Illicitum ergo est, pinguiorem procurare Ecclesiam, ut major assignetur congrua.

2. Limitatur tamen etiam hæc doctrina, ut excipiantur mutationes & translationes, quæ sunt parochialium in concursu, in quo admittuntur curati, qui habent beneficium parvum, in quo se exercuerunt, & durarunt per aliquot annos, ut possint experti majus & pinguius tenere; sicque in præmium laboris, literaturæ & meritum ad majus evehuntur, quòd licet desiderare, non ambiendo, sed ut majorem utilitatem Ecclesie, pauperibus, & cultui divino afferat. Sic quoque translationes Episcoporum, quæ ex præsentatione regia aut providentia summi pastoris fiunt, licitæ sunt, & ex motivis præfatis appeti possunt: semper enim Papa præsumitur illas facere ob utilitatem Ecclesie & boni publici. Hurtad. loc. cit. n. 212. & 213.

3. Ex quibus jam inferri videtur responsio ad secundum, nempe neque talem resignationem fieri validè. Si enim jura resignationem non permittunt fieri sine causa omni, vel etiam sine causa honesta, multo minus permittunt, eam fieri ex causa illicita. Resignatio autem, quæ sit jure eam non permittente est invalida. Et certè, qui resignavit beneficio suo tenui, dum alius habet expectativam ad proximè vacaturum, ut vel sic isto expectans impediatur à consecutione pinguioris, quòd

quod ipse resignans intendebat sibi, in penam utroque beneficio carere debet. Primo, quia resignavit illud, posteriore etiam, quia alteri debitum: tum quia ipsi calliditas hac sua & fraus (quæ semper in tali casu præsumitur) prodesse non debet, nec ex propria iniquitate ferre commodum. *c. si te. de renunc. §. cæterum. Laym. ibidem.*

PARAGRAPHVS VIII.

De resignatione sub reservatio- ne fructuum aut pensionis.

Questio 417. In genere, quam sint ea, que quandoque in resignatione reservantur resignanti?

Respondeo esse sequentia: Fructus omnes, vel eorum medietas, pensio, potestas transferendi pensionem, regressus ad beneficium & accessus. *Parif. l. 6. q. 1. n. 1.* Item administratio. *Parif. loc. cit. n. 11.* citans Mandos. *tr. de signat. grat. tit. fructuum reservationes. col. 2.* Item reservatio nominis seu denominationis, stalli in choro, & loci in capitulo, habitationis, distributionum quotidianarum. *Parif. n. 13.* citans *c. cum inter. de renunc. & ibi Abb. n. 1.* Tamb. *de iur. l. 2. p. 3. q. 11. d. 8. n. 3.* Sarnes. *de annal. q. 60. &c.* Item reservari consuevit quandoque resignanti collatio omnium beneficiorum pro tempore vacantium. *Parif. n. 14.* citans Rebuff. *super concord. rubric. de mandato apost. §. 1. vers. quod si collationes. Mandos. de sign. grat. tit. fructuum reserv. col. 2.*

Questio 418. An reservatio omnium fructuum fiat licite, quæ de causa, & à quo?

Respondeo ad primum: fieri quandoque & admitti resignationes reservatis omnibus fructibus, ita ut ad resignatarium solum jus & titulus beneficii transferatur. *Azor p. 2. l. 7. c. 21. q. 1. Parif. l. 6. q. 1. n. 2.* citans Card. *Parif. cons. 39. n. 7. vol. 4. Perret. cons. 93. n. ult. &c.* Fitque hæc reservatio licite. *Azor loc. cit. n. 10.* uti id à Campegio in *tr. de reserv. omnium fruct. ostendi ait, dum nimium fit iustus de causis.*

2. Respondeo ad secundum: talis causa inter alias hæc est: ne is, qui beneficium resignat, nimio dispendio ex ipsa resignatione gravetur, sed habeat, unde commodè vivat, vel debita contra-cta solvat. *Azor loc. cit. Parif. n. 8. juncto n. 7.* Et sic fructus resignanti reservari pro pensione, & haberi loco pensionis, quæ in subsidium vite dari solet, traduntur eidem. *Azor loc. cit. Parif. n. 6.* ex Rebuff. in *pr. tit. de reservat. tam general. n. 13.* Sarn. *de annal. q. 60.* Mand. *de annal. q. 30. n. 1.* ubi is etiam attestatur, poni tunc in supplicatione fructus loco pensionis annua reservare, constituere, & assignare dignemini.

3. Respondeo ad tertium: hanc fructuum reservationem fieri non posse à jure communi, eò quòd jure communi beneficium dividi non possit. *c. majoribus. de preb. vel etiam, quòd beneficia sine diminutione conferenda, c. ut beneficia sine diminut. qualiter dividuntur, vel saltem cum diminutione conferuntur beneficia, cum fructus uni reservantur, alteri verò jus beneficii confertur. Sed fieri*

posse à solo Papa, utpote potente de beneficiis disponere liberrimè in iis omnibus, quæ sunt juris scripti, non naturalis aut divini. *Azor. loc. cit. Parif. n. 3. & 4.* citans Rebuff. in *pr. de reservat. tam general. quam spec. n. 16.*

Questio 419. Quis usus hujus reservationis fuerit olim, sit quæ hodie?

Respondeo: Hujusmodi reservatio olim indistinctè & passim non concedebatur, sed solum ex causa magna. *Parif. n. 34.* citans Rebuff. ubi ante n. 14. Statuit deus Alexander VI, ut nemini concederetur dicta reservatio nisi Cardinalibus. *Parif. n. 35.* citans Rebuff. in *pr. tit. de regressu. verbo fin.* quod licet per tempus aliquod observatum, postmodum tamen fuisse concessam dictam reservationem resignantibus, & ipsam reservationem judicatam esse causam sufficientem, tradit *Parif. tit. n. 35.* Nunc autem stante Trident. *sess. 24. c. 13.* raro concedi talem reservationem omnium fructuum, administrationis, jurisdictionis, &c. ex Mand. *de sign. grat. tit. fructuum reserv. col. 3.* ait idem *Parif. quin & passim hodie dicitur, & exceptis Cardinalibus, id negati à Papa; & iustissima quidem ratione, ne serviens altari nihil de altari habeat, unde vivat; cum tamen reditus Ecclesiastici instituti sint propter spiritualia & illa tractantes, tradit *Parif. à n. 36. & n. 42.* subiungens ex Rebuff. ob eandem rationem in regno Franciæ istiusmodi reservationem omnium fructuum prohibitam.*

Questio 420. In quibus beneficiis soleat hodie dicitur concedi istiusmodi reservatio omnium fructuum?

Respondeo primò: In Ecclesiis Cathedralibus seu Episcopatibus non dari istiusmodi reservationem fructuum, nisi detractis seu remanentibus pro Episcopo mille ducatis annuè secundum verum valorem. *Parif. l. 6. q. 1. n. 36.* vidisse sic fieri de stylo. Secundò nec dari in parochialibus, nisi relictis Rectori centum ducatis. *Parif. ibid.* Tertio in Abbatibus, Prioratibus, Præposituris, & aliis similibus non concedi, nisi Cardinalibus duntaxat juxta decretum Alexand. VI. quibus etiam, dum resignant, id à Papa petentibus reservantur seu relinquuntur præter dictos fructus administratio, instructio, collatio beneficiorum, ut assertit *loc. cit. Parif.*

Questio 421. An, & qualiter resignans reservatis omnibus fructibus habeatur adhuc pro titulari, etsi re ipsa titulum amiserit, habeatque in eo regula Cancellar. de annal. & regula de publicando locum?

Respondeo ad primum: Si resignanti reserventur solum omnes fructus, non habetur loco titularis, sed duntaxat loco pensionarii, quia illi fructus habentur loco pensionis. *Parif. tit. q. 1. n. 43.* citans Sarn. *ad reg. de annal. q. 60.* si verò præter omnes fructus reservatur quoque ei denominatio, stallum in choro, vox in capitulo, habetur post resignationem loco titularis, & æquiparatur titulari. *Parif. ibid.*

2. Respondeo ad secundum: Hoc casti juratur quoque talis regula de annal. Secus est in primo casu